

Зорлық-зомбылықтың түрлері

Физикалық

Қазақстан Республикасының «Тұрмыстық зорлық-зомбылық профилактикасы туралы» Заңының 4 бабына сәйкес, тұрмыстық зорлық-зомбылық тек күш көрсету немесе психологиялық қана емес, сексуалдық және (немесе) экономикалық зорлық-зомбылық түрінде болуы мүмкін.

1. **Күш көрсету зорлық-зомбылығы**– дене күшін қолданып, денені ауыртып денсаулыққа қасақана зиян келтіру.
2. **Психологиялық зорлық-зомбылық**– адамның психикасына қасақана әсер ету, оны қорқыту, қорлау, бопсалау немесе құқық бұзушылықтарды е өмірге, денсаулыққа қауіп төндіретін, сондай-ақ психикалық, дене және жеке басы дамуының бұзылуына әкелетін әрекеттерді жасауға мәжбүрлеу (еріксіз көндіру) арқылы ар-намысы мен абыройын кемсіту.
3. **Сексуалдық зорлық-зомбылық**– адамның жыныстың тиіспеушілігіне немесе жыныстық еркіндігіне қауіп төндіретін құқыққа қарсы қасақана іс-әрекет, сондай-ақ кәмелетке толмағандарға қатысты сексуалдық сипаттағы іс-әрекеттер.
4. **Экономикалық зорлық-зомбылық**– адамды заңмен көзделген құқығы бар тұрғын үйінен, тамағынан, киімінен, мүлкінен, қаражатынан қасақана айыру.

Қазақстан Республикасының «Әкімшілік құқық бұзушылықтар туралы» Кодексінің 73 бабына сәйкес, отбасы-тұрмыстық қатынастар аясындағы құқыққа қарсы әрекеттер қатарана былапыт сөйлеу, қорлап тиісу, кемсіту, үй тұрмысындағы заттарды бүлдіру және олардың тыныштығын бұзатын, жеке тұрғын үйде, пәтерде немесе өзге тұрғынжайда жасалған басқа да әрекеттер жатады.

Тәуекелді төмендетуге арналған кеңестер

Балалармен әңгімелесу олардың хабардарлығын арттыра алады және оларды болашақ проблемаларды білуге және болдырмауға дайындайды.

Кеңестерге мыналар кіреді:

- балаңызға орынды және орынсыз мінез-құлық, қауіпсіз және қауіпті жағдайлар туралы сөйлесу
- егер біреу орынсыз әрекет етсе, не істеу керек және қалай көмек алуға болады
- балаңызбен ашық қарым-қатынасты ынталандыру, өйткені бұл ерекше бірдеңе болған жағдайда байқауды жеңілдетеді
- өзіңіздің үйіңіз бен аулаңыздың қауіпсіздігін қамтамасыз етіңіз және жас балаларды ешқашан жалғыз қалдырмайтындығыңыз үшін алдын-ала жоспарлаңыз
- әрқашан балаңыз сыртта болған кезде оның қай жерде екенін білу

Сіздің балаларыңызға қарайтын адамдармен, оның ішінде мұғалімдермен, бала күтушілермен және достарыңыздың ата-аналарымен қарым-қатынас орнату бірнеше жолмен көмектесе алады.

Қауіпсіздік және тиісті мінез-құлық туралы нұсқаулықтарды құруды жеңілдетеді, мысалы, егер бала өзін-өзі ұстамаса не істеу керек. Бұл мүмкін болатын теріс пайдалануды анықтауға және алдын алуға көмектеседі. Бұл сіздің балаңыздың айналасында қосымша қолдау мен қырағылықты қамтамасыз ете алатын қоғамдастық құруға көмектеседі.